



Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Oikeusministeriö
Erityisasiantuntija Mirja Kapraali

Lausunto
19.4.2021

Asianumero

1/2

www.lausuntopalvelu.fi

Lausuntopyyntönne työ- ja elinkeinoministeriölle

KULUTTAJALUOTTOJEN VÄLIAIKAINEN KORKOKATTOSÄÄNTELY JA SUORAMARKKINOINTIKIELTO; SÄÄNTELYN TOIMIVUUS JA MAHDOLLINEN JATKAMINEN

Työ- ja elinkeinoministeriön lausunto

Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto ja esittää lausuntonaan seuraavan.

Kaikki keinot ylivelkaantumisen ennalta ehkäisemiseksi ovat kannatettavia. Ylivelkaantumisen estäminen on huomioitu myös uudessa EU:n kuluttaja-asioiden toimintaohjelmassa, jossa ehdotetaan keinoja kuluttajien voimaannuttamiseksi ja koronaviruksesta toipumiseksi. Komissio aikoo pian antaa ehdotuksensa muun muassa kuluttajaluottodirektiivin uudistamiseksi.

Tilapäisen korkokattosäätelyn tarkoituksena on ollut helpottaa koronavirustilanteen johdosta taloudellisissa vaikeuksissa olevien kuluttajien asemaa sekä vähentää velkaongelmia.

Tällä hetkellä voimassa oleva tilapäinen sääntely merkitsee sitä, eri luottosopimukset ja niistä eri aikoina tehdyt nostot ovat keskenään erilaisen sääntelyn piirissä. Lisäksi yksittäinen nosto on vain tietyn aikaa väliaikaisen hintasäätelyn piirissä ja putoaa sen jälkeen eri säännösten piiriin. Kuluttajien saattaa olla vaikea arvioida tarjolla olevien luottojen luottokustannuksia ja niihin sovellettavaa hintasäätelyä.

Kuluttajaluottojen markkinoinnissa hyödynnetään useita markkinointikanavia. Tilapäisen suoramarkkinointikiellon tarkoituksena on ollut estää ja vähentää harkitsematonta luotonottoa.

Luottojen markkinointi toisaalta edesauttaa kilpailua luottomarkkinoilla, mikä voi olettaa hyödyttävän osaltaan myös kuluttajia. Tästä syystä laajamittaiset ja kaikkia kuluttajaluottoja koskevat markkinointirajoitukset voivat olla ongelmallisia toimivien luottomarkkinoiden kannalta. Olisi hyvä, että sääntely turvaisi kuluttajien vertailumahdollisuudet tarjolla olevien luottojen välillä ja mahdollistaisi luotonantajien kilpailun luottotuotteiden hinnalla.

Kun tilapäinen korkokattosäätely päättyy, on mahdollista, että korot nousevat. Jos näin kävisi, tämä merkitsisi velallisten kannalta korkeampia luottokustannuksia, mikä hankaloittaisi velallisten asemaa.

Voimassa oleva säätely oli tarkoitettu tilapäiseksi ja sillä oli tarkoitus kohentaa koronapandemian takia vaikeuksiin joutuneiden henkilöiden asemaa. TEM toteaa, että säätelyn tilapäinen luonne tulee ottaa asiaa arvioitaessa huomioon. TEM katsoo kuitenkin, että voisi olla syytä harkita tällä hetkellä voimassa olevan säätelyn jatkamista, sekä korkokaton että suoramarkkinointikiellon osalta, koska toimintaympäristö ei liene juurikaan muuttunut siitä, mitä se voimassa olevaa lakia säädettäessä alle vuosi sitten oli. Samanaikaisesti tulisi selvittää, onko korkokattosäätely tarpeellista ulottaa myös vanhoista luotoista (ennen 1.9.2020 solmitut jatkuvat luottosopimukset) tehtyihin nostoihin, jotka ovat nyt korkokattosäätelyn ulkopuolella. Määräaikaisen säätelyn jatkamista sekä ulottamista ennen 1.9.2020 solmittuihin luottosopimuksiin puoltavat ainakin säätelyn selkeys ja ennakoitavuus sekä velallisten tasapuolinen kohtelu. Lisäksi olisi syytä varmistua siitä, että säätely tosiasiallisesti hyödyttää luottoa ottavia kuluttajia. Tältä osin merkitystä on luottojen markkinoinnilla ja markkinoinnissa annettavilla tiedoilla.

Pelkästään yksityiskohtaisella säätelyllä ei voida varautua kattavasti potentiaalsiin ongelmakohtiin muun muassa siksi, että luottomarkkinat sekä asiointi- ja viestintätavat ovat jatkuvassa muutoksessa. Tästä näkökulmasta myös yleissäännökset, kuten hyvä luotonantotapa tai markkinoinnin yleissäännökset, puolustavat paikkaansa.

Antti Neimala
osastopäällikkö, ylijohtaja

Sari Alho
neuvotteleva virkamies